

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาแหล่งเรียนรู้ของชุมชนที่มีอยู่ในวัดตามประเภท 4 ประเภท ได้แก่ แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคล ประเภทสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ประเภทกิจกรรม และประเภทสถานที่ของวัดไทยลอสแอนเจลิส ประเทศสหรัฐอเมริกาในฐานะแหล่งเรียนรู้ของชุมชนไทยและต่างชาติ และเพื่อวิเคราะห์คุณค่าและบทบาทของวัดในด้านสังคม ด้านการศึกษา ด้านประเพณีและศิลปวัฒนธรรม ด้านเศรษฐกิจ และด้านการท่องเที่ยว เพื่อได้เสนอแนะแนวทางอนุรักษ์และพัฒนาวัดในฐานะแหล่งเรียนรู้ของชุมชนไทยและต่างชาติ

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยครั้งนี้ใช้ การวิจัยจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวัดไทย ลอสแอนเจลิส ใช้หลักเกณฑ์การพิจารณา 2 เกณฑ์คือ เกณฑ์พิจารณาภายนอก (External Criticism) และเกณฑ์พิจารณาภายใน (Internal Criticism) ซึ่งนำมาจากเอกสารทั้งข้อมูลมหภาค (Macro) และ ข้อมูลจุลภาค (Micro) มาตรฐานข้อสรุปแบบอุปนัย (Induction) การสัมภาษณ์ (Interview) ใช้วิธีการ สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) และการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Non-Structured Interview) ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ คณะสงฆ์วัดไทยลอสแอนเจลิส ครู นักเรียน ผู้ปกครอง นักเรียน โรงเรียนวัดไทยลอสแอนเจลิส พุทธศาสนิกชนและนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาที่วัดไทย ลอสแอนเจลิส และบุคคลสำคัญในท้องถิ่น การสังเกต (Observation) ใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) ใน กิจกรรมของวัดที่จัดขึ้นในวาระต่าง ๆ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์ประเภทแหล่งเรียนรู้ โดยการจำแนกชนิดข้อมูล (Typological Analysis) ด้วยวิธีการแบบใช้ทฤษฎีคือ การจำแนกชนิด ข้อมูล โดยยึดแนวคิดในการจำแนกประเภทแหล่งเรียนรู้ประเภท 4 ประเภท ใช้วิธีการวิเคราะห์ ข้อมูลแบบวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) มาวิเคราะห์คุณค่าและบทบาทของวัดไทยใน ในฐานะแหล่งเรียนรู้ของชุมชน นำข้อมูลที่ได้มาเสนอคณะสงฆ์ พระอาจารย์ ครู นักเรียน ผู้ปกครอง นักเรียนและพุทธศาสนิกชน เพื่อจัดทำกรสนทนากลุ่ม (Focus Group) ระดมความคิดเห็นเพื่อเสนอ แนวทางการอนุรักษ์และพัฒนาวัดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ดีมีประสิทธิภาพเพื่อคนในชุมชน ทั้งชาวไทยและต่างชาติ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัย สรุปผลได้ดังนี้

1. แหล่งเรียนรู้ของชุมชนในวัดไทยลอสแอนเจลิส ประเภทบุคคล ได้แก่ พระสงฆ์ ครูอาสาสมัคร บุคลากรในวัด ได้แก่ เจ้าหน้าที่อุโบสถศาลา เจ้าหน้าที่ห้องสมุด เจ้าหน้าที่ฝ่ายร้านอาหาร เจ้าหน้าที่ฝ่ายรักษาความปลอดภัย และบุคคลภายนอก

2. แหล่งเรียนรู้ของชุมชนในวัดไทยลอสแอนเจลิส ประเภทบุคคลคือ วัสดุ อุปกรณ์ ได้แก่ ป้ายประชาสัมพันธ์ หนังสือ เอกสาร วารสาร จุลสาร แผ่นปลิวและแผ่นพับ หนังสือพิมพ์ไทย และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ เทปคาสเซต ซีดี วีซีดีธรรมะ และอินเทอร์เน็ต

3. แหล่งเรียนรู้ของชุมชนในวัดไทยลอสแอนเจลิส ประเภทประเภทกิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมเกี่ยวกับงานสำคัญทางพระพุทธศาสนา ได้แก่ วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา การทำบุญตักบาตรวันอาทิตย์ต้นเดือน กิจกรรมเกี่ยวเนื่องสถาบันพระมหากษัตริย์ ได้แก่ วันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (วันพ่อแห่งชาติ) วันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ (วันแม่แห่งชาติ) และวันปิยมหาราช งานประเพณีทำบุญประจำปี ได้แก่ งานสงกรานต์หรือวันขึ้นปีใหม่ไทย งานทอดกฐิน งานวันลอยกระทง งานวันขึ้นปีใหม่สากล และพิธีถวายสลากภัต กิจกรรมด้านการศึกษา ได้แก่ กิจกรรมของโรงเรียนพุทธศาสนา วัดไทยลอสแอนเจลิส ภาคฤดูร้อน มีกิจกรรมที่สำคัญดังนี้ กิจกรรมถวายเทียนพรรษา วันภาษาไทยแห่งชาติ วันกีฬา กิจกรรมของโรงเรียนพุทธศาสนา วัดไทยลอสแอนเจลิส ภาคปกติที่สำคัญได้แก่ งานวันเด็กแห่งชาติ งานวันไหว้ครู งานมหกรรมดนตรีและนาฏศิลป์ไทย การสอนภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติ การเรียนการสอนแกะสลักและผลไม้ การเปิดสอนธรรมศึกษา การอบรมวิปัสสนากรรมฐาน กิจกรรมวาระพิเศษของวัด ได้แก่ วันพระธรรมราชา นวัตกรรมงานมุทิตาสักการะ พระราชธรรมวิเทศ และพิธีถวายดอกไม้จันทน์ เนื่องในวันพระราชทานเพลิงพระศพสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ กิจกรรมเนื่องด้วยสังคัม ได้แก่ การอุปสมบทและการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน งานมงคลสมรส งานสวดอภิธรรม งานวันเกิด

4. แหล่งเรียนรู้ของชุมชนในวัดไทยลอสแอนเจลิส ประเภทสถานที่ ได้แก่ อุโบสถศาลา ศาลาพระธรรมราชา นวัตกรรม (หลวงเตี้ย) ห้องสำนักงานดวงประทีป ห้องสมุดวัดไทยลอสแอนเจลิส พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวหรือ พระบรมรูปทรงม้า (จำลอง) อนุสาวรีย์พระธรรมราชา นวัตกรรม (หลวงเตี้ย) อนุสาวรีย์รูปเหมือนนายพูนศักดิ์ โชโตสถติกุล ศาลเจ้าแม่กวนอิม และศาลพระพุทธรูปหินอ่อน

5. บทบาทของวัดไทยลอสแอนเจลิสในฐานะแหล่งเรียนรู้ของชุมชนด้านสังคม ได้แก่ เป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนไทยและต่างชาติ เป็นหน่วยประชาสัมพันธ์ข่าวสาร ข้อมูลของชุมชนไทยและหน่วยงานต่าง ๆ เป็นแหล่งต้อนรับบุคคลสำคัญจากเมืองไทยและแหล่งที่พักพิงของผู้ตกทุกข์ได้ยาก ปลูกฝังและขัดเกลาพฤติกรรมของสมาชิกในสังคมและเป็นแหล่งให้คำปรึกษาปัญหาทางด้านจิตใจแก่พุทธศาสนิกชนและคนทั่วไป

6. คุณค่าของวัดไทยลอสแอนเจลิสในฐานะแหล่งเรียนรู้ของชุมชนด้านสังคม ได้แก่ เป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนไทยและชุมชนต่างชาติ เป็นที่พึ่งทางกายและจิตใจของคนในสังคม สร้างและส่งเสริมความสามัคคี ความกลมเกลียวให้เกิดขึ้นในสังคมไทย และระหว่างชนชาติอื่นและสร้างบุคคลที่เป็นคนดีมีคุณธรรมให้เกิดขึ้นในสังคม

7. บทบาทของวัดไทยลอสแอนเจลิสในฐานะแหล่งเรียนรู้ของชุมชนด้านการศึกษา แบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

7.1 จัดการศึกษาให้เด็กและเยาวชนไทย มีบทบาทในการให้การศึกษา 3 ด้านคือ จัดการศึกษาให้เด็กและเยาวชนไทยในสหรัฐอเมริกาได้เรียนรู้ภาษาไทย จัดการศึกษาให้เด็กและเยาวชนไทยในสหรัฐอเมริกาได้เรียนรู้วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีไทย จัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมความรัก ความเข้าใจในสถาบันชาติ ศาสนา และ พระมหากษัตริย์

7.2 จัดการศึกษาให้แก่ประชาชนชาวไทยในสหรัฐอเมริกา การจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนที่สำคัญได้แก่ การเรียนการสอนวิชาแกะสลักผักและผลไม้ การสอนวิชาศิลปะและการดนตรี การสอนภาษาจีน และการเรียนภาษาไทยสำหรับผู้สนใจ การสอนธรรมศึกษาและส่งเสริมการเรียนรู้ของประชาชนทั่วไปด้วยการเรียนรู้ตามอัธยาศัยในกิจกรรมต่าง ๆ ของวัดที่จัดขึ้น

7.3 การจัดการศึกษาให้กลุ่มชาวต่างประเทศ วัดหน้าที่ในการจัดการศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาของชาวต่างชาติ ทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยมีพระสงฆ์และครูอาสาสมัครเป็นผู้ดำเนินจัดการศึกษา เนื้อหาวิชาหรือองค์ความรู้และกิจกรรมการเรียนการสอนที่วัดจัดขึ้นมีความหลากหลาย ทั้งความรู้ที่เป็นวิชาการเพื่อการประกอบอาชีพ ได้แก่ การแกะสลักผักผลไม้ การเรียนภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร รวมถึงการเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณีไทย และหลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนา

8. คุณค่าของวัดไทยลอสแอนเจลิสในฐานะแหล่งเรียนรู้ของชุมชนด้านการศึกษา ได้แก่ เด็กและเยาวชนไทยที่เกิดและเติบโตในสหรัฐอเมริกาได้มีความรู้ความเข้าใจในภาษาไทย สามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้ ปลูกฝังและส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนไทย ประชาชนชาวไทยในสหรัฐอเมริกา เกิดความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ยึดมั่นในชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ชาวต่างประเทศได้เรียนรู้ภาษาไทยซึ่งสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ใน

ชีวิตประจำวันของผู้เรียนและส่งผลดีต่อประเทศไทย พุทธศาสนิกชนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศมีโอกาสศึกษาหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา

9. บทบาทของวัดไทยลอสแอนเจลิสในฐานะแหล่งเรียนรู้ของชุมชนด้านประเพณีและศิลปวัฒนธรรม

วัดมีบทบาทสำคัญในการอนุรักษ์ ส่งเสริมและเผยแพร่ประเพณีและศิลปวัฒนธรรมไทยในต่างประเทศ รูปแบบของการทำหน้าที่มีหลายด้าน ได้แก่ การสร้างโรงเรียนเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนไทยรวมถึงพุทธศาสนิกชนทั้งชาวไทยและต่างประเทศให้เรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมและประเพณีไทย มีการสร้างศาสนสถานที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของชาติไทยที่สำคัญอันได้แก่ อุโบสถศาลาและศาลาอาคารเรียนพระบรมราชานุวัตร และถาวรวัตถุที่สร้างขึ้นเกี่ยวเนื่องกับพุทธศาสนา ได้แก่ พระพุทธรูป และสิ่งก่อสร้างทางวัตถุต่าง ๆ รวมไปถึงการจัดกิจกรรมประเพณีต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับศาสนาและความเชื่อของวิถีชีวิตไทยในชีวิตทุกด้านของคนในชุมชน นับตั้งแต่การกิน การดำรงชีวิต การแต่งกาย การพักผ่อน ภาษา ความรู้ กฎหมาย ศาสนา ขนบธรรมเนียม ศิลปะและดนตรี วัดจึงเป็นสถาบันสังคมหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญต่อประเพณีและศิลปวัฒนธรรมของไทย

10. คุณค่าของวัดไทยลอสแอนเจลิสในฐานะแหล่งเรียนรู้ของชุมชนด้านประเพณีและศิลปวัฒนธรรม สรุปได้ดังนี้ เด็กและเยาวชนไทย พุทธศาสนิกชนทั้งชาวไทยและต่างชาติที่อยู่ในสหรัฐอเมริกาได้เรียนรู้วัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของไทย ปลูกฝังจิตสำนึกในการรักและภูมิใจในความเป็นไทยให้แก่เด็กและเยาวชน พุทธศาสนิกชนชาวไทยในการช่วยกันอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมและประเพณีไทยและเป็นตัวกลางในการเผยแพร่และแสดงออกถึงเอกลักษณ์ของความ เป็นไทย ประเพณีและศิลปวัฒนธรรมให้แก่ชาวต่างประเทศ

11. บทบาทของวัดไทยลอสแอนเจลิสในฐานะแหล่งเรียนรู้ของชุมชนด้านเศรษฐกิจสรุปได้ดังนี้ จัดอบรมวิชาชีพและแนะแนวอาชีพให้แก่คนในชุมชน เป็นสื่อกลางการทำธุรกิจหรือประกอบอาชีพในชุมชน เป็นแหล่งให้ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจสำหรับคนในชุมชน

12. คุณค่าของวัดไทยลอสแอนเจลิสในฐานะแหล่งเรียนรู้ของชุมชนของวัดด้านเศรษฐกิจมีดังนี้ คนในชุมชนเกิดอาชีพเสริม มีรายได้ได้แก่ อาชีพเช่าพระและวัดอุ้มงคล อาชีพจำหน่ายอาหาร และอาชีพอิสระอื่น ๆ เกิดการกระจายรายได้ ระบบเศรษฐกิจในชุมชนเกิดการหมุนเวียน และคนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

13. บทบาทของวัดไทยลอสแอนเจลิสในฐานะแหล่งเรียนรู้ของชุมชนด้านการท่องเที่ยวสรุปได้ดังนี้ วัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่สำคัญของชุมชนไทยในสหรัฐอเมริกา ทำหน้าที่ให้ความรู้แก่คนในชุมชนในด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณีไทย แหล่งท่องเที่ยวทาง

วัฒนธรรมที่มีอยู่ในวัดได้แก่ ศาสนสถานที่สำคัญ ได้แก่ อุโบสถศาลา ศาลาสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) ศาลเจ้าแม่กวนกิม ศาลาพระพุทธรูปหินอ่อน รูปแบบวิถีชีวิตไทย และกิจกรรมด้านวัฒนธรรมและประเพณี ได้แก่ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนา กิจกรรมเกี่ยวเนื่องกับสถาบันพระมหากษัตริย์ กิจกรรมงานประเพณีทำบุญประจำปี กิจกรรมด้านการศึกษา กิจกรรมในวาระพิเศษ และกิจกรรมเนื่องด้วยสังคม

14. คุณค่าของวัดไทยลอสแอนเจลิส ในฐานะแหล่งเรียนรู้ของชุมชนด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างชาติมีแหล่งเที่ยวทางวัฒนธรรมเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ วัดมีส่วนในการส่งเสริม สนับสนุน อนุรักษ์และเผยแผ่พระพุทธศาสนา วัฒนธรรมและประเพณีของประเทศ ให้ปรากฏต่อสายตาชาวต่างประเทศ และวัดมีส่วนในการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวในสหรัฐอเมริกา

15. แนวทางในการอนุรักษ์และพัฒนาวัดในฐานะแหล่งการเรียนรู้ของชุมชนไทยในต่างแดนให้คงอยู่คู่กับคนไทยสรุปได้ดังนี้ พุทธศาสนิกชนส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมของวัด ได้แก่ กิจกรรมของโรงเรียนพุทธศาสนา วัดไทยลอสแอนเจลิส และกิจกรรมอื่น ๆ ที่ทางวัดจัดขึ้น ปรับปรุง ซ่อมบำรุงสิ่งก่อสร้างภายในวัดให้อยู่ในสภาพที่ดีต่อไป ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ และพัฒนาบุคลากร ด้วยการส่งเสริมการศึกษาด้านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและเผยแผร์

อภิปรายผล

จากการศึกษาค้นคว้าเพื่อวิเคราะห์คุณค่าและบทบาทของวัดในฐานะแหล่งเรียนรู้ของชุมชนไทย ผู้วิจัยจะอภิปรายถึงประเด็นสำคัญจากการค้นพบตามวัตถุประสงค์ในการศึกษากรอบแนวความคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. จากการศึกษาแหล่งเรียนรู้ของชุมชนประเภทบุคคลที่มีอยู่วัดไทยลอสแอนเจลิส พบว่ามีแหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคลหลายประเภท แบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ พระสงฆ์และฆราวาส บุคคลทั้งสองประเภทนี้หน้าที่รับผิดชอบหรือบทบาทในองค์กรแตกต่างกันไป แต่หน้าที่ที่ได้ทำหน้าที่เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านบุคคลที่สำคัญของชุมชน เพราะมีส่วนในการให้การศึกษแก่คนในชุมชนหรือบุคคลที่เข้าร่วมกิจกรรมในวัดแบบชั่วคราว การให้ความรู้ทั้งการให้ความรู้ทางตรงและทางอ้อม มีลักษณะเป็นทางการและไม่เป็นทางการหลายรูปแบบ ลักษณะของการทำหน้าที่เป็นแหล่งเรียนรู้ของแต่ละบุคคลขึ้นอยู่กับสถานภาพที่ตนได้รับ เช่น พระสงฆ์มีสถานภาพเป็นนักบวช จึงมีบทบาทในการเผยแผ่ธรรมะ ครูอาสาสมัครมีสถานภาพเป็นครู จึงมีบทบาทในการอบรมสั่งสอนให้ความรู้วิชาการต่าง ๆ เป็นต้น บุคคลที่ทำหน้าที่ให้การศึกษหรือเป็นแหล่ง

เรียนรู้ของคนในชุมชน โดยตรงเนื่องจากปฏิบัติตามสถานภาพที่ได้รับจากสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ จ้านง์ อติวัฒน์สิทธิ์ (2548, หน้า 54) ที่กล่าวว่า บทบาทคือ ลักษณะเคลื่อนไหวของสถานภาพ สังคมกำหนดสถานภาพให้บุคคล และบุคคลถือครองสถานภาพนั้นเมื่อเกี่ยวข้องกับสถานภาพอื่น ๆ เมื่อบุคคลใช้สิทธิและหน้าที่รวมเป็นสถานภาพให้เกิดผลขึ้นมา บุคคลได้ชื่อว่ากำลังปฏิบัติบทบาท นอกจากนี้การทำหน้าที่เป็นแหล่งเรียนรู้ของบุคคลที่เกิดจากสถานภาพที่กำหนดโดยสังคมแล้ว การทำหน้าที่เป็นแหล่งเรียนรู้ของบุคคลในวัดไทยลอสแอนเจลิส ยังเกิดขึ้นในลักษณะที่ไม่เป็นทางการ กล่าวคือ การทำหน้าที่ของบุคคลแต่ละฝ่ายในวัดจะต้องทำงานประสานกัน มีการพบปะพูดคุย ให้ความรู้ แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน สิ่งเหล่านี้ถือว่าเป็นการเรียนรู้อีกลักษณะหนึ่ง ที่เรียกว่า การเรียนรู้ตามอภิปรัชญา ซึ่งสอดคล้องกับกรมการศึกษานอกโรงเรียน (อ้างถึงใน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2548, หน้า 70) ระบุว่าแหล่งเรียนรู้ในชุมชนในลักษณะการจัดการศึกษาอย่างไม่เป็นทางการว่าเป็นการศึกษาที่เกิดขึ้นตามวิถีชีวิตเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์การทำงาน ครอบครัวยุทธศาสตร์แห่งความรู้ต่าง ๆ ในชุมชนเรียนรู้ได้ตลอดเวลา

2. จากการศึกษาแหล่งเรียนรู้ของชุมชนประเภทสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ในวัดไทย

ลอสแอนเจลิสพบว่า วัดมีแหล่งเรียนรู้ประเภทสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่สำคัญได้แก่ 1) ป้ายประชาสัมพันธ์ 2) หนังสือ เอกสาร วารสาร จุลสาร แผ่นปลิว และแผ่นพับ 3) หนังสือพิมพ์ไทย และ 4) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ บันทึกเสียง ซีดี วีซีดีซีดีรอม อินเทอร์เน็ต แหล่งเรียนรู้ของชุมชนประเภทนี้มีจำนวนมาก ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของบุคคลในชุมชนเพราะสิ่งเหล่านี้สามารถเป็นสื่อการเรียนรู้ของบุคคลได้ทั้งสิ้น ขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลที่มีความสามารถในการเรียนรู้ต่างกัน ดังนั้นทั้งเด็กเยาวชน และคนทั่วไปทั้งชาวไทยและต่างประเทศที่เข้าร่วมกิจกรรมที่วัดไทยลอสแอนเจลิสก็สามารถเรียนรู้ได้จากแหล่งเรียนรู้ประเภทนี้ตลอดเวลา ซึ่งตรงตามลักษณะของสื่อการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่กล่าวว่า นอกเหนือจากสื่อที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการเรียนการสอนโดยตรงตามวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่เคยมีมาแล้ว ทุกสิ่งทุกอย่างรอบตัวไม่ว่าจะเป็นคน สัตว์ สิ่งของ สถานที่ เหตุการณ์หรือความคิดก็ตาม ถือเป็นสื่อการเรียนรู้ได้ทั้งสิ้น ขึ้นอยู่กับว่าเราเรียนรู้จากสิ่งนั้น ๆ หรือนำสิ่งเหล่านั้นเข้ามาสู่การเรียนรู้ของเราหรือไม่ สื่อทั้งหมดอาจจำแนกเป็นประเภทใหญ่ ได้ดังนี้ 1) สื่อสิ่งพิมพ์หมายถึง หนังสือและเอกสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่แสดงหรือเรียบเรียงสาระความรู้ต่าง ๆ โดยใช้ตัว หนังสือที่เป็นตัวเขียนหรือตัวพิมพ์เป็นสื่อในการแสดงความหมาย สื่อสิ่งพิมพ์มีหลายชนิด ได้แก่ เอกสาร หนังสือเรียน หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร บันทึก รายงาน ฯลฯ 2) สื่อเทคโนโลยี หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่ผลิตขึ้นใช้ควบคู่กับเครื่องมือ โสตทัศนอุปกรณ์ หรือเครื่องมือที่เป็น เทคโนโลยีใหม่ ๆ

เช่น แลบบันทึกรูปภาพพร้อมเสียง (วีดิทัศน์) แลบบันทึกลำโพง ภาพนิ่ง สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน นอกจากนี้สื่อเทคโนโลยี ยังหมายรวมถึงกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ใน กระบวนการเรียนรู้ เช่น การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เป็นต้น 3) สื่ออื่น ๆ นอกเหนือจากสื่อสองประเภทที่กล่าวไปแล้ว ยังมีสื่ออื่น ๆ ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อเทคโนโลยี ดังนั้นสื่อการเรียนรู้ที่มีอยู่ในวัดไทยลอสแอนเจลิสล้วนเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของคนในชุมชนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติในหลายด้านตามลักษณะเนื้อหาของสื่อแต่ละชนิด แต่ทั้งนี้วัดไทยลอสแอนเจลิสส่วนมากจะมีสื่อและอุปกรณ์ที่เป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับศาสนาและวัฒนธรรมไทย

3. จากการศึกษาแหล่งเรียนรู้ของชุมชนประเภทกิจกรรมในวัดไทยลอสแอนเจลิสพบว่า วัดมีกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของบุคคลในท้องถิ่นมากมายจำแนกออกเป็น 6 ประเภท ได้แก่ กิจกรรมเกี่ยวกับงานสำคัญทางพระพุทธศาสนา กิจกรรมเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ งานประเพณีทำบุญ กิจกรรมด้านการศึกษา กิจกรรมวาระพิเศษของวัด กิจกรรมเนื่องด้วยสังคม ทั้งนี้เนื่องจากวัดไทยลอสแอนเจลิสมีหน้าที่ในการบริการสังคมในด้านต่าง ๆ ตอบสนองความต้องการของคนในสังคม ทั้งงานด้านการศึกษา ศาสนา และงานบริการสังคม ดังที่มีการกำหนดไว้ในกลุ่มงานศาสนา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) ได้สรุปบทบาทที่พึงประสงค์ของวัดและพระสงฆ์กับการพัฒนาสังคมไทยเป็นบทบาทตามภารกิจ 6 ประการของคณะสงฆ์ ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 มาตรา 15 (3) และมาตรา 37 (3) ไว้ในด้านงานศึกษาสงเคราะห์ ดังนี้ รัฐบาลควรมีนโยบายสนับสนุนการศึกษาสงเคราะห์ที่ชัดเจนและต่อเนื่อง เช่น การสนับสนุนงบประมาณ โดยเฉพาะ โรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ซึ่งเป็นการฝึกอบรมคุณธรรม จริยธรรมแก่เยาวชน โดยแท้จริง เป็นการอบรมต่อเนื่องตั้งแต่วัยเยาว์ วัดควรเป็นแหล่งเรียนรู้ของเยาวชน และประชาชน เพื่อเพิ่มความเข้มแข็งของชุมชน โดยเป็นศูนย์กลางประสานวิทยากรช่วยอบรมประชาชนด้านอาชีพ จัดทำห้องสมุดชุมชน และพัฒนาวัดให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ศาสนธรรม ศาสนาปฏิบัติ เพื่อให้ประชาชนได้ศึกษาตามอัธยาศัย การจัดกิจกรรมของวัดแห่งนี้ได้ทำหน้าที่เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณค่ายิ่งต่อชุมชนทั้งชาวไทยและต่างประเทศ ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวความคิดของ อารีเฟน อัปดุลกาเคร์ (2548, หน้า 67-69) ที่กล่าวถึงกิจกรรมการเรียนรู้ในแหล่งการเรียนรู้ วัดและมัสยิด สามารถดำเนินการโดยกิจกรรมที่จัดหรืออาจพัฒนาขึ้น ดังนี้ การเผยแพร่คำสอนทางศาสนาในวันสำคัญ คำสอนจากการแสดงพระธรรมเทศนา คำสอนจากการอ่านคุดบะฮ์ในการละหมาดวันศุกร์ หากมีการบันทึกเสียง วีดิทัศน์ และจัดทำเป็นเอกสารก็สามารถนำมาเผยแพร่ได้อย่างต่อเนื่อง การสอนวิชาศาสนาแก่เยาวชน การสอนศาสนาโดยโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ โรงเรียนตาดีกา ศูนย์อบรมจริยธรรม เป็นต้น การให้ความรู้ทางหอ

กระจายข่าว ทั้งวัดและมัชฌิมนสามารถใช้สื่อและอุปกรณ์ หอกระจายข่าวให้ความรู้ การอบรม
 คุณธรรมจริยธรรม การเผยแพร่คำบรรยายทางศาสนาการอัญเชิญพระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน
 การบรรยายของผู้รู้ในแขนงต่าง ๆ เมื่อวัดและมัชฌิมนเป็นที่รวมของคนในชุมชนจึงเอื้อเพื่อต่อการใช้
 เป็นที่บรรยายให้ความรู้เรื่องราวที่เป็นประโยชน์ทั้งศาสนา เศรษฐกิจ และสังคม และการปกครอง
 การส่งเสริมอาชีพ การจัดสอนหรืออบรมอาชีพแก่ชาวบ้านสามารถดำเนินการในเวลา และสถานที่
 ที่เหมาะสม โดยไม่รบกวนการประกอบศาสนกิจและได้รับอนุญาตจากผู้นำและคณะกรรมการ
 ความรู้สีกิตติ ๆ ความเป็นศิริมงคลก็จะบังเกิดแก่ผู้ร่วมกิจกรรมทุกฝ่ายด้วย การจัดนิทรรศการ
 เป็นการให้ความรู้ข่าวสารข้อมูลตามเหตุการณ์สำคัญและเรื่องราวที่จำเป็น เช่น เรื่องไข้หวัดนก
 การส่งเสริมประชาธิปไตย การป้องกันและรักษาความปลอดภัยในการจราจร เป็นต้น การจัด
 ห้องสมุดหรือมุมหนังสือ ขณะนี้วัดและมัชฌิมนหลายแห่งได้จัดบริการมุมหนังสือหรือศูนย์การ
 เรียนรู้บางแล้ว แต่อาจเพิ่มหนังสือหรือสื่อต่าง ๆ ให้หลายประเภท จัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน
 ให้มีประสิทธิภาพและเพิ่มจำนวนผู้ใช้บริการ ดังนั้นกิจกรรมในทุก ๆ กิจกรรมที่ทางวัดจัดขึ้นล้วน
 แต่เป็นกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ซึ่งทำให้คนในชุมชนเกิดการเรียนรู้ตลอดเวลา

4. จากการศึกษาแหล่งเรียนรู้ของชุมชนประเภทสถานที่ที่มีอยู่ในวัดไทยลอสแอนเจลิส
 พบว่า มีแหล่งเรียนรู้ประเภทนี้ที่สำคัญได้แก่ ศาลาพระธรรมราชานุวัตร (หลวงเตี้ย) ห้องสำนักงาน
 ดวงประทีป ห้องสมุดวัดไทยลอสแอนเจลิส พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระ
 พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวหรือ พระบรมรูปทรงม้า (จำลอง) อนุสาวรีย์พระธรรมราชานุวัตร
 (หลวงเตี้ย) อนุสาวรีย์รูปเหมือนนายพูนศักดิ์ โชติสถิตกุล ศาลเจ้าแม่กวนอิม และศาลพระพุทธรูป
 หินอ่อน สถานที่สำคัญเหล่านี้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณค่าของคนในชุมชนทั้งชาวไทยและ
 ต่างประเทศเป็นอย่างมาก เพราะเมื่อผู้คนได้มีโอกาสเข้าไปสัมผัส เข้าไปเรียนรู้ ก็จะได้รับ
 ประสบการณ์ใหม่ที่แตกต่าง โดยเฉพาะการได้เรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อของ
 คนไทย ตลอดจนความรู้ที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ซึ่งสามารถเข้ามาศึกษาเรียนรู้ได้ตลอดเวลา
 ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ เจือจันทร์ จงสถิตอยู่ (2547, หน้า 5) กล่าวว่าวัดนอกจากจะเป็น
 แหล่งเรียนรู้ทางด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม แล้วยังอาจจะเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านศิลปะและ
 วัฒนธรรมจากภาพวาดหรือรูปปั้นที่มีอยู่ในวัดหรืออาจเรียนรู้ทางด้านประวัติศาสตร์ โดยการศึกษา
 จากประวัตินิทานหรือมีเหตุการณ์เกี่ยวเนื่องทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญ ๆ เช่น วัดหลายแห่งใน
 จังหวัดสุโขทัยหรือจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในการจัดการเรียนรู้ถ้าสามารถเชื่อมโยงให้บุคคล
 ทั้งผู้เฒ่าผู้แก่ หรือปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้หรือประสบการณ์เกี่ยวเนื่องกับสถานที่เหล่านี้ ได้
 ถ่ายทอดความรู้หรือประสบการณ์เกี่ยวกับสถานที่นั้น ๆ จะเพิ่มประโยชน์และคุณค่าต่อการเรียนรู้
 เป็นอย่างยิ่ง

5. จากการศึกษาบทบาทของวัดไทยลอสแอนเจลิสในฐานะแหล่งเรียนรู้ของชุมชนด้านสังคม พบว่า

5.1 วัดเป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนไทยและต่างชาติ ทั้งนี้เนื่องจากเป็นวัดแห่งแรกที่เกิดขึ้นในสหรัฐอเมริกาซึ่งเกิดจากคนไทยที่อยู่ในชุมชน ได้รวมตัวก่อสร้างวัดขึ้น วัดที่สร้างขึ้นจึงเป็นสาธารณะสมบัติของชุมชนไทย คนในชุมชนจึงมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ ดังนั้นเมื่อผู้คนในชุมชนต้องการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ใช้วัดจึงเป็นสถานที่จัดกิจกรรม และวัดก็ทำหน้าที่ในการให้บริการต่าง ๆ ต่อชุมชนเป็นอย่างดี ทั้งนี้เพราะวัดและชุมชนไทยในความสัมพันธ์กันอย่างแนบแน่น ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวความคิดของ รุ่ง แก้วแดง (2543) ซึ่งกล่าวถึงบทบาทของวัดที่เป็นภารกิจสำคัญในฐานะเป็นสถานศึกษา ศูนย์การเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ วัดมีบทบาทในการทำภารกิจคล้ายโรงเรียนในด้านงานความสัมพันธ์กับชุมชน วัดถือว่าเป็นศูนย์กลางชุมชนที่สำคัญ วัดกับบ้านมีความสัมพันธ์แนบแน่น เอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกันมาโดยตลอด วัดเป็นแหล่งศูนย์รวมจิตใจของประชาชน เป็นแหล่งจัดกิจกรรมทางศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม แบบแผนวิถีชีวิตของประชาชน นับตั้งแต่เกิดจนตาย เป็นศูนย์รวมศรัทธาของพุทธศาสนิกชน และในทางกลับกันวัดจะอยู่อย่างโดดเดี่ยวไม่ได้ ต้องอาศัย บ้าน คือ พุทธศาสนิกชนที่จะเข้ามาช่วยเหลือกิจการของวัดในทุกด้าน ทั้งงานเผยแผ่ งานบุญกุศล งานสนับสนุนทรัพยากร ฯลฯ ดังที่กล่าวมาว่า บ้าน หรือ พุทธศาสนิกชน คือ กลุ่มเป้าหมายของวัด จำเป็นที่วัดจะต้องจัดการความสัมพันธ์กับชุมชนให้ประสานสอดคล้องกันได้อย่างดี

5.2 วัดเป็นหน่วยประชาสัมพันธ์ข่าวสารข้อมูลของชุมชนไทยและหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งนี้เพราะวัดเป็นศูนย์รวมของผู้คนจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อวัดจัดกิจกรรมสำคัญ เช่น งานวันสงกรานต์ วันลอยกระทง ทำให้มีคนมาร่วมงานเป็นจำนวนมาก ทำให้การกระจายข้อมูลข่าวสารเป็นไปได้สะดวก รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ อารีเฟน อับดุลกาเดร์ (2548, หน้า 67-69) ได้กล่าวถึงบทบาทของวัดในฐานะของแหล่งเรียนรู้ไว้ ดังนี้ กิจกรรมการเรียนรู้ในแหล่งการเรียนรู้วัดและมัสยิด สามารถดำเนินการ โดยกิจกรรมที่จัดมาหรืออาจพัฒนาขึ้นมา ดังนี้ การจัดนิทรรศการ เป็นการให้ความรู้ข่าวสารข้อมูลตามเหตุการณ์สำคัญ และเรื่องราวที่จำเป็น เช่น เรื่องใช้หัตถ์นก การส่งเสริมประชาธิปไตย การป้องกันและรักษาความปลอดภัยในการจราจร เป็นต้น

5.3 วัดเป็นแหล่งต้อนรับบุคคลสำคัญจากเมืองไทยและแหล่งพักพิงของผู้เดือดร้อน เรื่องที่พักอาศัย วัดแห่งนี้ทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือผู้คนหลายกลุ่มทั้งที่เป็นบุคคลที่เดินทางมาปฏิบัติราชการ นักท่องเที่ยว นักธุรกิจ นักการเมือง นักศึกษาและบุคคลทั่วไปที่กำลังเดือดร้อนหรือประสบปัญหาชีวิต ทั้งนี้เพราะวัดไทยลอสแอนเจลิสคือวัดแห่งเดียวในชุมชนไทยในลอสแอน-

เจดิสที่มีความพร้อมเรื่องสถานที่พักและเรื่องการบริหารอื่น ๆ มากกว่าวัดไทยที่อื่น และประกอบกับที่ตั้งของวัดอยู่ในเขตชุมชนไทย เส้นทางการคมนาคมมีความสะดวก จึงเป็นเหตุให้คนไทยที่อยู่ในชุมชนและชุมชนใกล้เคียงรู้จักวัดแห่งนี้เป็นอย่างดี เมื่อต้องการที่พักอาศัยในยามเดือดร้อนจะมาอาศัยวัดไทยตลอดเจดิสเป็นที่พักอาศัยชั่วคราว และวัดก็ได้ทำหน้าที่ในการเป็นแหล่งที่พักอาศัยของผู้คนได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล วรรณธนศรี (2547) ได้ศึกษาบทบาทและผลกระทบจากบทบาทของวัดชัยมงคล อ.เมืองสงขลา จ.สงขลา ผลวิจัยพบว่า บทบาทของวัดในด้านสาธารณะสงเคราะห์ ได้แก่ การสงเคราะห์ที่พักอาศัยให้นักเรียนนักศึกษาที่มีปัญหาเรื่องที่พัก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วินัย เก่งสุวรรณ (2541, หน้า 129-130) ศึกษาเรื่องบทบาทของพระสงฆ์กับงานสังคมสงเคราะห์ทางการศึกษาในโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา: ศึกษาเฉพาะกรณีกลุ่มโรงเรียน กลุ่มที่ 10 ผลการวิจัย พบว่า พระสงฆ์มีบทบาทด้านการบริการด้านที่พักอาศัยนั้นเป็นความคาดหวังของนักเรียนที่มาเรียนในโรงเรียนประเภทนี้ เรื่องที่พักอาศัยก็มีความจำเป็นสำหรับนักเรียน เพราะนักเรียนจำนวนมากก็ต้องการที่จะพักอยู่ในวัดที่มีโรงเรียนปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เพื่อความสะดวกในการเรียนและด้านอื่น ๆ

5.4 วัดทำหน้าที่ปลูกฝังและขัดเกลาพฤติกรรมของสมาชิกในสังคม เนื่องจากวัดเป็นองค์กรทางศาสนาที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการอบรมขัดเกลาให้ธรรมะ โดยตรง คือ เป็นสถาบันให้การปลูกฝัง ขัดเกลา อบรมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่คนในสังคม โดยไม่มีการขีดกั้นในเรื่องเชื้อชาติ ภาษาหรือศาสนา โดยทำหน้าที่ในการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ดังที่กลุ่มงานศาสนา สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ ได้สรุปบทบาทที่พึงประสงค์ของวัดและพระสงฆ์กับการพัฒนาสังคมไทยเป็นบทบาทภารกิจ 6 ประการของคณะสงฆ์ ตามพระราชบัญญัติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 มาตรา 15 (3) และมาตรา 37 (3) ในด้านงานเผยแผ่ศาสนาธรรม คือ พระสงฆ์ควรเป็นผู้ให้คำสอนและหลักศาสนาธรรมทั้งโดยตรงและทางอ้อม โดยตรงคือ เป็นผู้ให้การฝึกอบรมแก่ศาสนิกชน โดยอ้อมคือ การครองตนตามหลักธรรมวินัย ซึ่งก่อศรัทธาแก่บุคคลทั่วไป และให้การอบรมพัฒนาศักยภาพด้านการฝึกอบรมการพัฒนาจิต และหลักปฏิบัติทางศาสนาแก่คณาจารย์วิทยากร ผู้ให้การอบรมแก่เยาวชนอีกส่วนหนึ่ง และมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล วรรณธนศรี (2547) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทและผลกระทบจากบทบาทของวัดชัยมงคล อ.เมืองสงขลา จ.สงขลา ผลวิจัยพบว่า 3 บทบาทของวัดในการเผยแผ่ศาสนาธรรม ได้แก่ การเผยแผ่ศาสนาธรรมในวัด เช่น การแสดงพระธรรมเทศนา และการจัดโครงการอบรมปฏิบัติธรรมให้แก่ประชาชนทั่วไป เป็นต้น และการเผยแผ่ศาสนาธรรมนอกสถานที่ เช่น การเผยแผ่ศาสนาธรรมโดยพระธรรมทูต และการจัดอบรมพระสังฆาธิการ

5.5 วัดเป็นแหล่งที่ให้คำปรึกษาปัญหาทางด้านจิตใจแก่พุทธศาสนิกชนและคนทั่วไป โดยมีพระสงฆ์เป็นผู้ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาทางด้านจิตใจและวัดเป็นแหล่งที่พึ่งทางกายให้แก่สมาชิกในชุมชนและผู้คนทั่วไปที่ เป็นผู้เดินทางมาจากต่างรัฐ ต่างเมือง พระสงฆ์ก็ได้ทำหน้าที่นี้ อย่างสมบูรณ์โดยการนำหลักธรรมทางศาสนา มาแนะนำให้ข้อคิดหลักในการดำเนินชีวิตต่าง ๆ หรือให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ซึ่งสามารถช่วยแก้ไขความเดือดร้อนได้อย่างเป็นองค์ การทำหน้าที่ของวัดในด้านนี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระภาณุหิต แส่นสาคร (2549, หน้า 110) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาบทบาทของพระสงฆ์ในการเผยแผ่ธรรมะ เพื่อพัฒนาสังคม: กรณีศึกษา อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลวิจัยพบว่า บทบาทของพระสงฆ์ในการเผยแผ่ ธรรมะคือ การอบรมสั่งสอนโดยให้หลักในพระพุทธศาสนา หรือการนำธรรมะเข้าถึงประชาชน เป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำ โดยใช้หลักธรรมของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นสำคัญ และมีความ สอดคล้องกับแนวคิดของ สมคิด จิระทัศนกุล (2543, หน้า 23-24) ที่กล่าวถึงความสำคัญและ บทบาทของวัดไว้ว่า วัดในฐานะที่พึ่งทางกายและใจของสังคม เพราะวัดมีพระภิกษุผู้ซึ่งเป็น ภาวลักษณะของผู้มีคุณธรรม ผู้สันโดษ เป็นผู้นำสังคม ทั้งเป็นผู้มีความรู้ความสามารถจึงได้รับ ความเชื่อถือยอมรับนับถือของสังคมในทุก ๆ สังคม เรื่องที่ต้องการปรึกษาหารือ หรือช่วยเหลือ ทั้งในเชิงชี้แนะ สั่งสอน และเป็นผู้ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา

6. จากการศึกษาคุณค่าของวัดด้านสังคม พบว่า

6.1 ชุมชนไทยและชุมชนต่างชาติมีวัดที่เป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ชุมชน ไทยได้สร้างวัดขึ้นเพื่อใช้ในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาและใช้ประโยชน์ในการจัดกิจกรรม ต่าง ๆ ของชุมชน การมีวัดจึงสร้างคุณค่าให้แก่คนในสังคม ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูศิลป์ เพียรแก้ว (2539, หน้า 172) ได้ทำการศึกษาเรื่องบทบาทของวัดกับชาวบ้าน โนนสูง อำเภอ เมือง จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัย พบว่า วัดมีประโยชน์ต่อชุมชนในด้านการจัดกิจกรรมอันเป็น ประเพณี และศาสนาพิธีในโอกาสต่าง ๆ ได้ใช้วัดเป็นศูนย์กลางในการประกอบพิธีกรรมทาง ศาสนา เช่น ประเพณี การที่วัดตั้งอยู่ในชุมชน พุทธศาสนิกชนจึงมีความสะดวกสบายในการมา ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา

6.2 วัดเป็นที่พึ่งทางกายและจิตใจของคนในสังคม วัดมีคุณค่าทั้งทางกายและใจ ของผู้คน ทั้งนี้เพราะคนในชุมชนมีความไว้วางใจกับพระสงฆ์และใช้สถานที่วัดเป็นที่พึ่ง ซึ่งมิ ความสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุทุมมาน กี่หมั่น (2545, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง บทบาทของวัดใน พระพุทธศาสนาต่อการบรรเทาปัญหาที่อยู่อาศัยในเขตเมืองชั้น ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า แม้ปัจจุบันที่อยู่อาศัยในวัดจะมีปริมาณไม่มากเมื่อเทียบกับปริมาณที่อยู่อาศัยทั้งระบบ ซึ่งถือ ว่ายังไม่สามารถบรรเทาปัญหาความต้องการที่อยู่อาศัยในเขตเมืองชั้นในได้ แต่วัดก็ถือได้ว่าเป็น

โครงข่ายความปลอดภัยทางสังคม (Social Safety Nets) ของไทยที่มีมานานได้ให้การสงเคราะห์ที่อยู่อาศัยและการสงเคราะห์ด้านอื่น ๆ แก่คนในสังคม และการให้การสงเคราะห์ด้านที่อยู่อาศัยของวัดเป็นสิ่งที่ดีและควรสนับสนุนให้มีคงไว้สืบต่อไป และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูฤทธิยากร (เถียว ทองสาม) (2548, หน้า 80) ทำวิจัยเรื่องบทบาทของวัดต่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดกระบี่ ผลการวิจัย พบว่า บทบาทของวัดในการพัฒนาสังคม ด้านการสาธารณสงเคราะห์ พบว่า วัดจัดให้มีการยืมเครื่องใช้แก่ประชาชนมากที่สุด รองลงมาเป็นการให้ที่พักแก่ประชาชนที่เดินทางไกล

6.3 วัดสร้างและส่งเสริมความสามัคคี ความกลมเกลียวให้เกิดขึ้นในสังคมไทยและระหว่างชนชาติอื่น ทั้งนี้เพราะคนในชุมชนมีวัดเป็นศูนย์รวมจิตใจในการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ . ในพิธีกรรมทางศาสนาและกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวกับความสำคัญของชาติ และสถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนาจะกำหนดเป็นบรรทัดฐานของคนในสังคม เพื่อให้คนในชุมชนได้ยึดถือปฏิบัติ เช่น หลักการทำงานร่วมกัน ความร่วมมือร่วมใจ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้สามารถทำให้ชุมชนเกิดความสามัคคีขึ้นได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัดไทยที่อยู่ไกลจากประเทศไทย ความร่วมมือร่วมใจของคนในชุมชนก็ยังเห็นได้อย่างชัดเจน ส่งผลให้เป็นชุมชนที่เข้มแข็ง เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างชนชาติไทยและชาติอื่น สอดคล้องกับแนวความคิดของ รำเพย ศรีบุญเพ็ง (2543, หน้า 11-12) ได้กล่าวถึงหน้าที่หลักของสถาบันศาสนาไว้ดังนี้คือ หน้าที่ในการยึดเหนี่ยวเข้ากับสังคม (Cohesive Function) ศาสนาและพิธีกรรมจะทำหน้าที่อื่นที่จะสร้างให้มนุษย์อยู่ร่วมกันโดยมีอารมณ์และความรู้สึกในทำนองเดียวกันตลอดจนแสดงออกในแนวเดียวกัน เช่น การสร้างพลังรวมกันเป็นกลุ่ม และมีความสอดคล้องกับแนวความคิดของ พระเทพปริยัติโมลี (2540, หน้า 45-48) ได้อธิบายบทบาทของวัดไว้ว่า บทบาทในฐานะเป็นจิตและวิญญาณของชุมชนและสังคม วัดทำหน้าที่หล่อหลอมและยกระดับจิตใจของผู้คนในสังคมให้สูงขึ้น มีคุณธรรม จริยธรรม รักสันติ และสมานสามัคคีปรองดองกัน รวมถึงความมีเหตุมีผลในการดำรงชีวิต วัดและพระพุทธศาสนาได้รังสรรค์ในประเด็นนี้ไว้อย่างครบถ้วน วัดมีหน้าที่อบรมสั่งสอนและขัดเกลาศีลธรรมและจริยธรรมให้กับประชาชน วัดและสถาบันพระพุทธศาสนาจึงเป็นแหล่งกำเนิดของกฎระเบียบ ประเพณี วัฒนธรรม ปทัสถานและวิถีชีวิตของคนไทยมาโดยตลอด จนกล่าวได้ว่า พระพุทธศาสนาเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติไทย

6.4 วัดสร้างบุคคลที่เป็นคนดีมีคุณธรรมให้เกิดขึ้นในสังคม เนื่องจากวัดไทย ลอสมองเจดิส ได้มีการให้การศึกษแก่คนชุมชนในหลายด้านทั้งความรู้ทางศาสนาและความรู้ทางโลกต่าง ๆ เมื่อบุคคลเข้ารับการศึกษา อบรม การขัดเกลา และปฏิบัติตนตามหลักคำสอนในพระพุทธศาสนา จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น ซึ่งมีความสอดคล้องกับการศึกษางานวิจัยของ เรืองฤทธิ์ พลนามอินทร์ (2540, หน้า 134) ทำการศึกษาเรื่องบทบาทของ

พระสงฆ์กับการพัฒนาตามแนวพุทธศาสนาในจังหวัดอุดรธานี ผลวิจัยพบว่า พระสงฆ์ส่วนใหญ่ มีบทบาทในการพัฒนาโดยการอบรมประชาชนในการสวดมนต์ รักษาศีล พอ ๆ กับการแสดง พระธรรมเทศนาในวันพระ อบรมโดยการใช้คำคม อุทาหรณ์และสุภาษิตประกอบตามโอกาส สมควร จากกลุ่มคนส่วนน้อยไปสู่คนกลุ่มใหญ่ รวมทั้งแนะนำและชักชวนให้ลด ละ เลิกอบายมุข และสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของพระครูกิตติยากร (เลี้ยว ทองสาม) (2548, หน้า 79) ทำวิจัยเรื่อง บทบาทของวัดต่อการพัฒนาสังคมในจังหวัดกระบี่ ผลการวิจัย พบว่า วัดมีบทบาทด้านการพัฒนา จิต โดยการจัดให้มีการอบรม ให้พระสงฆ์มีความสามัคคีและปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ประชาชน และอบรมให้พระสงฆ์ปฏิบัติ ตามกฎของมหาเถรสมาคมและพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ อบรมให้ พระสงฆ์ปฏิบัติตามพระธรรมวินัยระยะสั้น อบรมวิปัสสนากัมมัฏฐานเป็นประจำ มีเป็นส่วนน้อย

7. จากการศึกษาบทบาทของวัดไทยตลอดจนถึงสถานศึกษาในฐานะแหล่งเรียนรู้ของชุมชนด้าน การศึกษา พบว่า

7.1 วัดได้มีบทบาทในด้านจัดการศึกษาให้เด็กและเยาวชนไทย มี 3 ด้านคือ การจัดการศึกษาให้เด็กและเยาวชนไทยในสหรัฐอเมริกาได้เรียนรู้ภาษาไทย วัฒนธรรมและ ขนบธรรมเนียมประเพณีไทย และ การจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมความรัก ความเข้าใจในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ทั้งนี้เนื่องจากวัดต้องการให้เด็กและเยาวชนไทยที่เกิดและเติบโตใน ต่างประเทศได้มีโอกาสเรียนรู้ภาษาไทย วัฒนธรรมและประเพณีไทย ส่งเสริมความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ โดยวัดจัดตั้ง โรงเรียนพระพุทธศาสนาในวัดขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการ ของชุมชน วัดมีความพร้อมเรื่องสถานที่ รวมถึงบุคลากรที่ทำหน้าที่ให้การศึกษาดังตรง รวมทั้งมี ปัจจัยอื่น ๆ ที่สนับสนุนการศึกษา ดังนั้นวัดจึงมีบทบาทในเรื่องจัดการศึกษาอย่างชัดเจน สอดคล้อง กับงานวิจัยของ ประกอบ มีโคตรทอง (2541, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องบทบาทของพระสงฆ์ที่เกี่ยวข้อง กับเยาวชนในเขตเทศบาลนครขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า วัดมีการจัด โครงการพัฒนาเยาวชนและ อบรมสามเณรภาคฤดูร้อน จัดตั้ง โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์เพื่อส่งเสริมเยาวชน เผยแผ่ธรรมะ ทางวิทยุและโทรทัศน์ จัดโครงการธรรมสัจจอรอบมศีลธรรมและปฏิบัติ จัดตั้ง โรงเรียนพระปริยัติ ธรรมเพื่อสั่งสอนเยาวชนผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา สอนศีลธรรม ใน โรงเรียนและจัดกิจกรรมเข้า ค่าอบรมศีลธรรมและปฏิบัติธรรม และมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพ ฌ เทพา (2544, หน้า 96) ซึ่งศึกษาบทบาทและผลกระทบจากบทบาทของวัดมุจลินทวาปีวิหาร (วัดดุง) อำเภอ หนองจิก จังหวัดปัตตานี ผลการวิจัยพบว่า ผลกระทบของวัดด้านการศึกษา ทำให้นักเรียนมี โอกาสเข้าร่วมพิธีกรรมสำคัญทางพระพุทธศาสนา ได้จัดกิจกรรมให้ความรู้กับนักเรียน เช่น การให้พระภิกษุไปสอนวิชาพุทธศาสนาในโรงเรียน บรรยายพิเศษเกี่ยวกับความรู้ในวิชา

พระพุทธรูปศาสนา ซึ่งถือว่า เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติตนในทางที่ดี

7.2 การจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนชาวไทย วัดมีการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนที่สำคัญ ได้แก่ การเรียนการสอนวิชาและสลักผักและผลไม้ การสอนวิชาศิลปะและการดนตรี การสอนภาษาจีน และการสอนภาษาไทยสำหรับผู้สนใจ การสอนธรรมศึกษาให้แก่ประชาชนไทย และส่งเสริมการเรียนรู้ของประชาชนทั่วไปด้วยการเรียนรู้ตามอัธยาศัยในภารกิจกรมต่าง ๆ ของวัดที่จัดขึ้น ซึ่งมีผลสอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล วรรณศรี (2547) ได้ทำศึกษายาทบาทและผลกระทบจากบทบาทของวัดชัยมงคล อ.เมืองสงขลา จ.สงขลา ได้ผลการศึกษาดังนี้ วัดมีบทบาทด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม ได้แก่ การเผยแผ่ศาสนาธรรมในวัด เช่น การแสดงพระธรรมเทศนา และการจัดโครงการอบรมปฏิบัติธรรมให้แก่ประชาชนทั่วไป เป็นต้น และการเผยแผ่ศาสนาธรรมนอกสถานที่ เช่น การเผยแผ่ศาสนาธรรมโดยพระธรรมทูต และการจัดอบรม พระสังฆาธิการ

7.3 การจัดการศึกษาให้กลุ่มชาวต่างประเทศ

วัด ได้ทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาของชาวต่างชาติ ในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยมีพระสงฆ์และครูอาสาสมัครเป็นผู้จัดการศึกษา เนื้อหาวิชาหรือองค์ความรู้และกิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลาย ได้แก่ ความรู้ที่ใช้ในการประกอบอาชีพคือ การสอนแกะสลักผักและผลไม้ การสอนภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร และความรู้ที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีไทย และหลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนา ทั้งนี้เนื่องจากวัดไทยลอสแอนเจลิสมีความพร้อมในเรื่องสถานที่และบุคลากร และมีกิจกรรมทางวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่สร้างแรงจูงใจต่อชาวต่างประเทศให้เข้ามาศึกษาในเรื่องต่าง ๆ วัดไทยลอสแอนเจลิส จึงมีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาต่อชาวต่างประเทศ ซึ่งมีผลสอดคล้องกับงานวิจัยของจำเริญ แสงดวงแข (2547, หน้า 107) ได้ศึกษาเรื่องศึกษายาทบาทและผลกระทบจากบทบาทของวัดชัยมงคล อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า บทบาทด้านการศึกษาสงเคราะห์ ได้แก่ การทำหลักสูตรภาษาไทยโดยร่วมกับหน่วยงานของไทยและมาเลเซียจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับคนมาเลเซียเชื้อสายไทย จัดทำโครงการค่ายคุณธรรมสำหรับเยาวชนได้มีโอกาสศึกษาธรรมะและโครงการร่วมมือระหว่างมูลนิธิพระวิเชียร โมลีกับมหาวิทยาลัยทักษิณเพื่อการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของเยาวชนมาเลเซียเชื้อสายไทย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิธร เกษรมาศ (2545, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง หลักการปฏิบัติธรรมของพระภิกษุสงฆ์ชาวต่างประเทศที่เข้ามาบรรพชาอุปสมบทในพระพุทธศาสนา: ศึกษากรณีวัดป่านานาชาติกับวัดป่าน้ำทิพย์เจริญ ได้ผลการศึกษาดังนี้ ชาวต่างประเทศที่มาอุปสมบทที่วัดป่านานาชาติ เพราะต้องการขจัดทุกข์และเชื่อว่าพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาเดียวที่มีวิธีการนำไปสู่ความดับทุกข์ สำหรับพระชาวต่างประเทศที่วัด

ปากน้ำภาษีเจริญ เข้ามาบรรพชาอุปสมบท เพราะต้องการศึกษาหลักคำสอนในพระพุทธศาสนา โดยเน้นภาคปริยัติธรรม เพื่อให้เข้าใจหลักคำสอนอย่างลึกซึ้งและเพื่อนำไปเผยแผ่ที่ประเทศของตนต่อไป

8. จากการศึกษาคุณค่าของวัดด้านการศึกษาของวัดไทยลอสแอนเจลิส ได้แก่ เด็กและเยาวชนไทยที่เกิดและเติบโตในสหรัฐอเมริกา ได้มีความรู้ความเข้าใจในภาษาไทย สามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้ วัดปลูกฝังและส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนไทย ประชาชนชาวไทย ในสหรัฐอเมริกา เกิดความภูมิใจในความเป็นไทย ยึดมั่นชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ ชาวต่างประเทศได้เรียนรู้ภาษาไทยซึ่งสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันของผู้ที่มาเรียนและส่งผลดีต่อประเทศไทย และพุทธศาสนิกชนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศมี โอกาสศึกษาหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา

ทั้งนี้เพราะวัดได้พัฒนาเรื่องจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพ เห็นได้จากการจัดตั้งโรงเรียนสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมจีน โดยเฉพาะ โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาหลัก คือ คณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีระบบการบริหารที่มีดีมีประสิทธิภาพ มีบุคลากรที่ทำหน้าที่เป็นครูมืออาชีพโดย มีการสอบคัดเลือก การอบรมพัฒนาความรู้ และทักษะที่จำเป็นต้องการจัดการศึกษาต่าง ๆ อีกทั้งวัดมีความพร้อมในเรื่องสถานที่งบประมาณสนับสนุน รวมถึงความร่วมมือของคนในชุมชน สิ่งเหล่านี้ได้ส่งผลให้การจัดการศึกษาประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย สิ่งที่เกิดขึ้นต่อเด็กและเยาวชนไทย รวมถึงคนไทยและชาวต่างประเทศที่อยู่ในท้องถิ่นได้รับนี้ ถือว่าเป็นคุณค่าของวัดที่สำคัญในด้านการศึกษา

9. จากการศึกษาบทบาทของวัดไทยลอสแอนเจลิสในฐานะแหล่งเรียนรู้ของชุมชนด้านประเพณีและศิลปวัฒนธรรม พบว่าวัดมีบทบาทสำคัญในการอนุรักษ์ ส่งเสริมและเผยแพร่ประเพณีและศิลปวัฒนธรรมไทยในต่างประเทศในหลายด้าน ทั้งนี้เนื่องจากวัดเป็นสถาบันหนึ่งของสังคมไทยที่มีบทบาทสำคัญต่อประเพณีและศิลปวัฒนธรรมของไทยโดยตรง ซึ่งถือว่าเป็นภารกิจของวัดที่พึงกระทำ อีกทั้งวัดแห่งนี้มีศักยภาพ มีความพร้อมในการทำหน้าหน้าที่หลายประการ ทั้งเรื่องความพร้อมของสถานที่ บุคลากร งบประมาณ ตลอดจนความร่วมมือความร่วมมือของคนในชุมชน บทบาทสำคัญของวัดในการทำหน้าที่ในด้านนี้ ได้แก่ การสร้างโรงเรียนเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนไทยรวมถึงพุทธศาสนิกชนทั้งชาวไทยและต่างประเทศเกี่ยวกับวัฒนธรรมและประเพณีไทย การสร้างศาสนสถานี่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของชาติไทยที่สำคัญ อันได้แก่ อุโบสถศาลาและศาลาอาคารเรียนพระธรรมราชาอนุวัตร และสิ่งของที่สร้างขึ้นที่เกี่ยวข้องเนื่องกับพุทธศาสนา อันได้แก่ พระพุทธรูป และสิ่งก่อสร้างทางวัดต่างๆ รวมไปถึงการจัดกิจกรรมประเพณีต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับศาสนาและความเชื่อของวิถีชีวิตไทยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนิน

ชีวิตทุกด้านของคนในสังคมในชุมชน นับตั้งแต่การกิน การดำรงชีวิตอยู่ การแต่งกาย การพักผ่อน ภาษา ความรู้ กฎหมาย ศาสนา ขนบธรรมเนียม ซึ่งสิ่งเหล่านี้วัดได้ทำหน้าที่อย่างสมบูรณ์ ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวความคิดของสมคิด จิระทัศนกุล (2543, หน้า 23-24) กล่าวว่า วัดในฐานะเป็นศูนย์รวมของศิลปกรรม เพราะวัดถูกจรรโลงขึ้นด้วยกระแสศรัทธาจากสังคมที่มีต่อศาสนา ดังนั้นศิลปกรรมต่างๆ จึงได้รับการถ่ายทอดมาอย่างสร้างสรรค์งดงามเต็มเปี่ยมด้วยความหมายที่ล้วนสื่อในเชิงนามธรรมและรูปธรรม และสอดคล้องกับกับงานวิจัยของมณฑล วรรณธนศรี (2547) ได้ทำศึกษาบทบาทและผลกระทบจากบทบาทของวัดชัยมงคล อ.เมืองสงขลา จ.สงขลา ผลการวิจัยพบว่า บทบาทด้านอนุรักษ์วัฒนธรรม ได้แก่ การอนุรักษ์สถาปัตยกรรม เช่น พระอุโบสถ พระวิหาร หอระฆัง ตำหนักราษฎร์ศรัทธา ศาลาการเปรียญ พระสถูปเจดีย์ พระพุทธรูปไสยาสน์ และพระประธานในพระอุโบสถ การอนุรักษ์ประเพณีและพิธีกรรมวันอาสาฬหบูชา ประเพณีและพิธีกรรมวันสารทเดือนสิบ ประเพณีและพิธีกรรมการทอดกฐิน การสวดมนต์บูชาพระมหาธาตุประจำปี และประเพณีสงกรานต์ งานสืบสานวัฒนธรรมไทย เช่น การเรียนภาษาไทยสำหรับคนไทยเชื้อสายมาเลเซีย โครงการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาไทยและผลิตตำราเรียนและจัดกิจกรรมสืบสานวัฒนธรรมให้แก่เยาวชนมาเลเซียเชื้อสายไทย และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิจิตร กุลริวิชัย (2545, หน้า 111) ได้ทำการศึกษาเรื่อง บทบาทของวัดต่อชุมชน: กรณีศึกษาวัดถ้ำกลองเพล ตำบลโนนทัน อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู ผลการวิจัยพบว่า การสืบทอดทางวัฒนธรรม วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นมาเพื่อสนองตอบสนองความต้องการของตนเอง ฉะนั้นวัฒนธรรมจึงมีการถ่ายทอดและแพร่กระจายที่หนึ่งไปยังอีกแห่งหนึ่งโดยผ่านสื่อต่าง ๆ วัดถ้ำกลองเพลเป็นวันสวดปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธเจ้าจึงถือว่า พระสงฆ์เป็นผู้ทำหน้าที่ถ่ายทอดหลักธรรม และสืบทอดหลักธรรมระหว่างพระสงฆ์ต่อพระสงฆ์ และพระสงฆ์อุบาสิกอุบาสิกาผ่านทางหลักคำสอน นอกจากนั้นยังมีวัฒนธรรมที่เป็นรูปธรรม เช่น ศาสนวัตถุที่เป็นสื่อในการถ่ายทอดวัฒนธรรม วัดถ้ำกลองเพลเป็นวัดที่สำคัญและมีชื่อเสียงวัดหนึ่งจึงตระหนักถึงวิถีทางสืบทอดทางวัฒนธรรมต่าง ๆ แก่อนุชนรุ่นหลังเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ชีวิตและความสงบสุขของสังคม โดยกำหนดเอาภาพวาด (จิตรกรรม) รูปปั้น รูปแกะสลัก (ประติมากรรม) รูปทรงการก่อสร้าง ศาสนสถาน (สถาปัตยกรรม) ขึ้นไว้ภายในวัด

10. ผลการศึกษาคุณค่าของวัดด้านประเพณีและศิลปวัฒนธรรม สรุปผล 3 ประการได้ ดังนี้ 1) เด็กและเยาวชนไทย พุทธศาสนิกชนทั้งชาวไทยและต่างชาติที่อยู่ในสหรัฐอเมริกาได้เรียนรู้วัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของไทย 2) วัดปลูกฝังจิตสำนึกความรักและภูมิใจในความเป็นไทย ให้แก่เด็กและเยาวชน พุทธศาสนิกชนชาวไทยในการช่วยกันอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมและประเพณีไทย และ 3) วัดเป็นตัวกลางในการเผยแพร่และแสดงออกถึงเอกลักษณ์ของความเป็นไทย

ประเพณีและศิลปวัฒนธรรมให้แก่ชาวต่างประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ สุภาพ ฅ เทพา (2544, หน้า 96-97) ศึกษาบทบาทและผลกระทบจากบทบาทของวัดมูจลินทวาปีวิหาร (วัดคูยง) อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี ได้ผลการวิจัย วัดมูจลินทวาปีวิหาร (วัดคูยง) ได้จัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนวัฒนธรรมประเพณีของไทยท้องถิ่นภาคใต้ เช่น ประเพณีสงกรานต์ (เดือน 5) มีประเพณีสงกรานต์ รดน้ำผู้สูงอายุ ประเพณีวันกตัญญูกดเวที หรือวันสารทไทยเดือนสิบ มีการแข่งขันกีฬาพื้นเมือง ประเพณีวันลอยกระทง เป็นต้น แสดงให้เห็นถึงการอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมไทยภาคใต้ให้คงอยู่สืบไป

11. จากการศึกษาบทบาทของวัดไทยตลอดจนถึงในฐานะแหล่งเรียนรู้ของชุมชน ด้านเศรษฐกิจ พบว่า วัดได้ทำหน้าที่เป็นแหล่งเรียนรู้ของด้านเศรษฐกิจ 3 ประการคือ วัดจัดอบรม วิชาชีพและแนะแนวอาชีพให้แก่คนในชุมชน วัดเป็นแหล่งสื่อกลางของการทำธุรกิจหรือเกิดอาชีพ ในชุมชน วัดเป็นแหล่งให้ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจให้กับคนในชุมชน ซึ่งมีความสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ รอบ รักษาพรหมณ์ (2535) ศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทของพระสงฆ์ในการจัด กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดสอน อาชีพ พระสงฆ์มีบทบาทในด้านนี้ อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรมปรากฏว่า เป็นสถานที่ประชุมและการอบรมทางวิชาชีพ อยู่ในเกณฑ์มากที่สุด รองลงมาคือ ให้ความร่วมมือ และสนับสนุนหน่วยงานวิชาชีพเคลื่อนที่ในด้านวิทยากร อุปกรณ์และอาสาสมัครอบรมวิชาชีพ แก่ประชาชน ในเขตชุมชนของวัด สอดคล้องกับแนวความคิดของอารีเฟน อัปดุลกาเดร์ (2548, หน้า 67-69) ได้กล่าวถึงบทบาทของวัดในฐานะของแหล่งเรียนรู้ไว้ดังนี้ การส่งเสริมอาชีพ การจัด สอนหรืออบรมอาชีพแก่ชาวบ้านสามารถดำเนินการในเวลาและสถานที่ที่เหมาะสม โดยไม่รบกวน การประกอบศาสนกิจและได้รับอนุญาตจากผู้นำและคณะกรรมการ ความรู้สึกดี ๆ ความเป็น สิริมงคลก็จะบังเกิดแก่ผู้ร่วมกิจกรรมทุกฝ่าย และสอดคล้องกับความคิดของ พระมหาสุวิทย์ คงช่วย (2543, หน้า 29-23) ได้กล่าวถึงบทบาทของวัดว่า วัดและพระสงฆ์มีบทบาทเกี่ยวข้องกับความเป็น อยู่ และการดำเนินชีวิตของประชาชน วัดกลายเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และเป็นศูนย์กลาง ของสังคมไทย ซึ่งมีบทบาทในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ วัดเป็นศูนย์กลางกิจกรรมฝึกอาชีพ และการสร้างอาชีพให้กับชุมชนเป็นแหล่งการค้าขายของประชาชน เช่น มีการจัดตลาดนัดบริเวณ วัด และมีแนวความคิดสอดคล้องกับ พระเทพปริยัติโมลี (2540, หน้า 45-48) ได้อธิบายบทบาท ของวัดไว้บทบาทในฐานะเป็นหน่วยทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชนบทวัดยังมีหน้าที่เป็น ผู้แนะแนวอาชีพต่าง ๆ แก่ชาวบ้านด้วย มีวัดเป็นจำนวนมากจัดตั้งสหกรณ์หมู่บ้านธนาคารข้าว จัดอบรมความรู้ด้านเกษตรสมัยใหม่และเป็นสถานที่ฝึกอบรมอาชีพต่าง ๆ ซึ่งบทบาทดังกล่าวนี้ ความเด่นชัดมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมชนบท

12. จากการศึกษาคุณค่าของวัดไทยลอสแอนเจลิสในฐานะแหล่งเรียนรู้ของชุมชนวัดด้านเศรษฐกิจ พบว่า คนในชุมชนเกิดอาชีพเสริม มีรายได้ เกิดการกระจายรายได้ ระบบเศรษฐกิจในชุมชนเกิดการหมุนเวียน เป็นผลทำให้คนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ ชลทิศย์ เอี่ยมสำอางค์และวิศนีย์ สิตตระกูล (2533, หน้า 233) ได้กล่าวว่าแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตในท้องถิ่นมีประโยชน์ ช่วยให้ประชาชนสามารถใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์โดยการศึกษาค้นคว้าความรู้ เพิ่มพูนทักษะ โดยการฝึกอบรมที่ตนสนใจ ซึ่งอาจนำไปสู่การเพิ่มรายได้ให้แก่ตนเองและครอบครัว ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ กอปรยง หนูสันโดศ (2546, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทของวัดพุทธศาสนานิกายในเขตเทศบาลนครใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า บทบาทด้านเศรษฐกิจ มี 2 ลักษณะ ได้แก่ การสร้างอาชีพ เช่น อาชีพขายดอกไม้รูปเทียน อาชีพขายเครื่องประกอบพิธีกรรมทางศาสนา อาชีพขายอาหารเจ อาชีพขายสินค้าที่ระลึก เป็นต้น การจัดกิจกรรมก่อให้เกิดทุนหมุนเวียน เช่น การสร้างพระพุทธรูปบรรจุอัฐิให้เช่า การให้เช่าพื้นที่ออกร้านในกิจกรรมต่าง ๆ การเก็บค่าเข้าร่วมกิจกรรม เป็นต้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพ ฅ เทพา (2544, หน้า 96-97) ศึกษาบทบาทและผลกระทบจากบทบาทของวัดมัจฉินทวาปีวิหาร (วัดคูยง) อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี ด้านเศรษฐกิจ พบว่าผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ การเช่าพระเครื่องและวัตถุมงคล จากความศรัทธาและความเคารพนับถือของพระราชพุทธิรังสี ในรูปพระเครื่องและวัตถุมงคล ทำให้วัดมีรายได้จากการเช่าพระและวัตถุมงคล ซึ่งผลให้วัดมีรายได้ดังกล่าวไปพัฒนาวัดในด้านต่าง ๆ ให้ดียิ่งขึ้น และการเสริมรายได้ให้อาชีพให้ครอบครัว เนื่องจากการที่วัดมัจฉินทวาปีวิหาร เป็นวัดที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับศรัทธาของชาวไทยและชาวต่างชาติเป็นจำนวนมาก ซึ่งจำเป็นต้องมีเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบดูแลในด้านต่าง ๆ เช่น เจ้าหน้าที่วัตถุมงคล เจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑสถาน เป็นต้น ซึ่งทางวัดมีค่าตอบแทนเป็นรายเดือน ถือว่าเป็นการสร้างรายได้ให้กับเจ้าหน้าที่อีกทางหนึ่งด้วย

13. จากการศึกษาบทบาทของวัดไทยลอสแอนเจลิสในฐานะแหล่งเรียนรู้ของชุมชนด้านการท่องเที่ยว พบว่า วัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่สำคัญของชุมชนไทยในสหรัฐอเมริกา ทำหน้าที่ให้ความรู้ต่อชุมชนในด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณีไทย แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีอยู่ในวัด ได้แก่ ศาสนสถานที่สำคัญ ได้แก่ อุโบสถศาลา ศาลาสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) ศาลเจ้าแม่กวนกิม ศาลาพระพุทธรูปหินอ่อน รูปแบบวิถีชีวิตไทย และกิจกรรมด้านวัฒนธรรม และประเพณี ได้แก่ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนา กิจกรรมเกี่ยวเนื่องกับสถาบันพระมหากษัตริย์ กิจกรรมงานประเพณีทำบุญประจำปี กิจกรรมด้านการศึกษา กิจกรรมในวาระพิเศษ และกิจกรรมเนื่องด้วยสังคม ทั้งนี้เพราะวัดได้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สร้างความสนุกสนาน เพลิดเพลิน พร้อม ๆ กับการได้รับความรู้จากกิจกรรมที่ได้เข้าร่วมและการเที่ยวชมสถานที่สำคัญภายในวัด เนื่องจากวัดมี

ความพร้อมในเรื่องการให้บริการด้านการท่องเที่ยว ต่าง ๆ เช่น อาคารสถานที่ เส้นทางคมนาคม และความพร้อมของบุคลากรที่เป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานศึกษาวิจัยของ เพ็ญพรรณ โคมลิมศรี (2549, หน้า 92-93) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ศึกษากระบวนการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของวัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร ผลการวิจัยพบว่า วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหารมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการมาของนักท่องเที่ยวพร้อมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นสูง กิจกรรมการท่องเที่ยวของวัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหารที่ทำเป็นประจำ คือ การเปิดพระวิหารให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวเข้าไปกราบพระและทำบุญ และงานสมโภชหลวงพ่อบุญพระพุทธรชินราชที่ทางวัดจัดเป็นประจำทุกปี นอกจากนี้จะเป็นกิจกรรมที่หน่วยงานภายนอกได้จัดขึ้น โดยมีวัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหารเป็นเป็นแหล่งท่องเที่ยวในโปรแกรมของกิจกรรมทางการท่องเที่ยว เช่น กิจกรรมการท่องเที่ยว กิจกรรมท่องเที่ยวธรรมชาติไหว้พระ 9 วัด และการจัดทัวร์ของบริษัทนำเที่ยว เป็นต้น

14. จากการศึกษาคุณค่าของวัดด้านการท่องเที่ยวของวัดไทยลอสแอนเจลิสในฐานะแหล่งเรียนรู้ของชุมชน พบว่า

14.1 นักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างชาติมีแหล่งเที่ยวทางวัฒนธรรมเพื่อพักผ่อนหย่อนใจทั้งนี้เพราะวัดเป็นแหล่งรวมความบันเทิง เพื่อความสนุกสนานและการพักผ่อนใจในด้านวัฒนธรรม ประเพณี ซึ่งมีความสอดคล้องกับการศึกษาของ สุติมา ฮามคำไพ (2549, หน้า 191) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พระมหาเจดีย์ชัยมงคลกับการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ผลการวิจัยพบว่า ด้านศักยภาพการเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ปัจจุบันได้รับการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมเพื่อนำไปสู่การศึกษาเรื่องราวทางวัฒนธรรม โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม ทั้งนี้เนื่องมาจากพระมหาเจดีย์ชัยมงคล เป็นสถานที่ที่รวบรวมศิลปวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ ซึ่งเป็นผลมาจากการนำศิลปกรรมทางวัฒนธรรมของงานศิลปะร่วมสมัยการผสมผสานได้อย่างกลมกลืนจนเกิดเป็นวัฒนธรรมเฉพาะขึ้น

14.2 วัดมีส่วนในการส่งเสริม สนับสนุน อนุรักษ์และเผยแผ่พระพุทธศาสนา รวมถึงวัฒนธรรมและประเพณีของประเทศให้ปรากฏต่อสายตาชาวต่างประเทศ ทั้งนี้เพราะวัดได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งเป็นรูปแบบของการอนุรักษ์และเผยแพร่องค์ความรู้ทางศาสนาและวัฒนธรรมไทยอย่างหนึ่ง ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจินณา พานิชกุล (2549, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง บทบาทของพระสงฆ์ต่อการท่องเที่ยว: กรณีศึกษากิจกรรมการสนทนาระหว่างพระสงฆ์กับนักท่องเที่ยว ผลวิจัยพบว่า กิจกรรม Monk Chat ได้ทำให้พระสงฆ์มีบทบาทสัมพันธ์กับการท่องเที่ยวในส่วนของนักท่องเที่ยวประเภทเดินทางท่องเที่ยวด้วยตัวเอง ซึ่งบทบาทของพระสงฆ์

ในกิจกรรม Monk Chat ได้สร้างประโยชน์ต่อการท่องเที่ยว โดยเป็นการสร้างประสบการณ์ใหม่ทางการท่องเที่ยวให้แก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ส่งผลให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเกิดความพึงพอใจที่ได้เรียนรู้ในเรื่องราวทางพุทธศาสนา ซึ่งถือเป็นความรู้ใหม่สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ อีกทั้งยังสร้างประโยชน์ต่อพุทธศาสนา โดยเป็นการเผยแผ่พุทธศาสนาแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ และช่วยแก้ไขปัญหาคาการประพุดิตัวไม่เหมาะสมของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ทั้งนี้กิจกรรม Monk Chat ส่งผลให้พระสงฆ์ได้แสดงบทบาทด้านการท่องเที่ยว ในการเป็นผู้เชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับพุทธศาสนาเข้าด้วยกัน ซึ่งก่อให้เกิดรูปแบบของการท่องเที่ยวที่ส่งเสริมพุทธศาสนา อันเป็นการท่องเที่ยวเพื่อศึกษาหาความรู้ด้านศาสนา

14.3 วัดไทยลอสแอนเจลิสมีส่วนช่วยในพัฒนาระบบเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวในสหรัฐอเมริกา ทั้งนี้เพราะการท่องเที่ยวทำให้เกิดการหมุนเวียนเงินตราในระบบเศรษฐกิจ เกิดการสร้างอาชีพที่หลากหลาย ได้แก่ อาชีพเช่าพระ อาชีพขายอาหาร เป็นต้น วัดไทยลอสแอนเจลิสจึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่สำคัญในชุมชนลอสแอนเจลิสที่มีผลต่อระบบเศรษฐกิจของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับศึกษาของ กมลลาศน์ บุญเพชรทอง (2542, หน้า 106) เรื่อง บทบาทและผลกระทบจากบทบาทของวัดราษฎร์บูรณะ (วัดข้างใต้) อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ผลการวิจัยพบว่า วัดราษฎร์บูรณะ (วัดข้างใต้) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดปัตตานี ทำให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเดินทางมาท่องเที่ยวจำนวนมาก ส่งผลให้ประชาชนในท้องถิ่นนำสินค้าต่าง ๆ มาขายให้กับนักท่องเที่ยว เช่น อาหารสำเร็จรูป เครื่องดื่ม เครื่องสังฆทาน ซึ่งเป็นการสร้างงานและสร้างรายได้ให้กับประชาชนจำนวนมาก

15. แนวทางในการอนุรักษ์และพัฒนาวัดในฐานะแหล่งเรียนรู้ของชุมชนไทยในต่างแดนให้คงอยู่กับคนไทย

15.1 การสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นในชุมชนไทย ด้วยการส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชนเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของวัด มีการประชาสัมพันธ์ สร้างแรงจูงใจต่อคนในชุมชน เพราะการให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของวัดเป็นวิธีการอนุรักษ์และพัฒนาวัดที่ยั่งยืน ดังจรัส บุญเชื้อ (2537, หน้า 16) กล่าวถึงลักษณะของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาว่า ควรมีส่วนร่วมในลักษณะของการเป็นสมาชิก การเข้าร่วมประชุม การเป็นสมาชิกที่บริจาคเงิน การเป็นกรรมการและประธานกรรมการ นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ได้แก่ การมีส่วนร่วมโดยตรงโดยผ่านองค์กรที่จัดตั้งของประชากรของกลุ่มชุมชนหรือเยาวชนกลุ่มต่าง ๆ การมีส่วนร่วมทางอ้อมโดยผ่านองค์กรผู้แทนของประชาชน และการมีส่วนร่วมโดยเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมโดยผ่านองค์กรที่ไม่ใช่ผู้แทนของประชาชน

โดยตรง ดังนั้นวัดควรมีการส่งเสริมให้คนไทยเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของวัด เช่น การเข้ามาทำหน้าที่เป็นอาสาสมัครในวัด เป็นต้น

15.2 ปรับปรุง ซ่อมบำรุงสิ่งก่อสร้างภายในวัด ถาวรวัตถุที่มีอยู่ในวัดไทย ลอสแอนเจลิสเมื่อเวลาผ่านไปลักษณะภายนอกจึงมีการเปลี่ยนแปลงไป เกิดการทรุดโทรมไม่อาจใช้งานได้ดีดั้งเดิม ฉะนั้นจึงควรมีการปรับปรุงซ่อมบำรุงถาวรวัตถุเหล่านี้อยู่เสมอ

15.3 ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของวัดให้กับบุคคลทั่วไปทั้งชาวไทยและต่างชาติ ในสื่อที่หลากหลาย เพราะการประชาสัมพันธ์เป็นเรื่องสำคัญต่อการอนุรักษ์วัด เมื่อวัดมีการประชาสัมพันธ์ที่ดีนักท่องเที่ยวก็จะให้ความสนใจมาเที่ยววัดไทย ลอสแอนเจลิสมากขึ้น ทำให้การพัฒนาและอนุรักษ์วัดได้ผลดีมากขึ้น ดังที่ Sam Black (อ้างถึงใน มานพ อำพันธ์ (2549, หน้า 17) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์ว่า เพื่อสร้างค่านิยมให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชน เพราะค่านิยมจากประชาชนจะทำให้องค์กรได้รับการสนับสนุน และสามารถอยู่รอดได้ เพราะองค์กรหรือสถาบันใดที่ปราศจากค่านิยมและแรงศรัทธาสนับสนุน องค์กรสถาบันจะดำเนินการได้ด้วยความยากลำบากและไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นวัดไทยลอสแอนเจลิสจึงควรมีการประชาสัมพันธ์มากขึ้น

15.4 พัฒนาบุคลากรในวัดใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารให้ดียิ่งขึ้น ได้แก่ พระสงฆ์ และเจ้าหน้าที่อาสาสมัครของวัด ด้วยการอบรมหรือเปิดสอนภาษาอังกฤษหรือส่งเสริมให้พระสงฆ์ได้ศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง เนื่องจากผู้ที่มาวัดส่วนใหญ่ใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร และชาวต่างชาติก็ให้ความสนใจในเรื่องพุทธศาสนาจำนวนมาก แต่วัดไทยลอสแอนเจลิสมีพระสงฆ์ และเจ้าหน้าที่ไม่มากที่ให้ความรู้หรือข้อแนะนำเรื่องต่าง ๆ แก่ชาวต่างชาติ ดังนั้นวัดไทย ลอสแอนเจลิสจึงควรมีการพัฒนาบุคลากรในเรื่องการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสาร เพื่อจะทำให้วัดไทยลอสแอนเจลิสได้บริการสังคมทั่วถึงกลุ่มคนทุกชาติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผลการวิจัยทำให้ทราบว่า วัดมีคุณค่าและบทบาทต่อชุมชนไทยและชุมชนต่างประเทศ ในหลาย ๆ ด้านซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ต่อคนในชุมชนเป็นอย่างมาก เพื่อให้มีแนวทางในการพัฒนา วัดไทยและพัฒนาชุมชนให้ดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอเสนอแนะข้อมูลที่เป็นประโยชน์ดังต่อไปนี้

1. ควรมีการนำเสนอผลงานวิจัย หรือผลการศึกษากครั้งนี้เผยแพร่ต่อชุมชน อาจจะทำให้คนในชุมชนเห็นคุณค่าของวัด และจะได้มีส่วนช่วยสนับสนุนกิจกรรมของวัดเพิ่มมากขึ้น

2. วัดควรมีการประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชน เห็นความสำคัญและมีแรงจูงใจในการศึกษาด้านธรรมศึกษา

3. ควรสนับสนุนให้หน่วยงานภายนอกของวัด ทั้งหน่วยงานของราชการ ชุมชน องค์กรต่าง ๆ ในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้น จะไม่ได้จำกัดเพียงอยู่ในเฉพาะกลุ่มคนไทยเท่านั้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับวัดในประเด็นที่แตกต่างออกไปโดยศึกษาในเชิงลึก เพื่อให้ทราบข้อมูลที่มีความละเอียดมากขึ้นและสามารถนำไปการพัฒนาในด้านใดด้านหนึ่ง โดยเฉพาะ เช่น การศึกษารูปแบบกระบวนการพัฒนาวัดไทยในต่างประเทศ การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้วัดไทย ลอสแอนเจลิสเป็นวัดที่พัฒนา หรือการศึกษาปัญหาของการพัฒนาวัดไทยในต่างประเทศ เพื่อให้ได้ทราบอุปสรรคและปัญหาของการพัฒนาวัด และได้รูปแบบตัวอย่างของการพัฒนาวัดไทยในต่างประเทศ เพื่อนำไปเป็นต้นแบบหรือได้ข้อมูลที่เป็นของการพัฒนาวัดอื่น ๆ ต่อไป

2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของชาวต่างชาติ เพราะวัดไทยตั้งอยู่ในชุมชนอเมริกันที่มีความหลากหลายทางภาษาและความเชื่อทางศาสนา วัดไทยน่าจะมียุทธศาสตร์ในการทำประโยชน์ต่อชาวต่างชาติมากกว่าปัจจุบัน เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาชุมชนหรือเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาวัดในสายตาชาวต่างชาติ ซึ่งจะทงให้มีการใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า

3. ควรมีการศึกษารูปแบบและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนหรือจัดสอบธรรมศึกษาของชาวไทยที่อยู่ในต่างประเทศ และการศึกษาความเป็นไปได้ในของการจัดการเรียนการสอนวิชาธรรมศึกษาสำหรับชาวต่างประเทศ อาจจะมีการทำวิจัยเชิงสำรวจถึงความต้องการของคนในชุมชนที่มีต่อการจัดการศึกษาธรรมศึกษาของวัดไทยในต่างประเทศ เพื่อได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการเผยแผ่ความรู้ทางพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรมและประเพณีไทย

4. ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของสงฆ์ไทยในต่างประเทศ เพื่อให้ได้ทราบถึงปัญหาและได้ข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการสื่อสารพระสงฆ์ไทยในการทำหน้าที่เป็นพระธรรมทูต โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระสงฆ์วัดไทยที่อยู่ในชุมชนที่มีคนไทยจำนวนไม่มาก

5. ควรมีการทำวิจัยเชิงสำรวจความคิดเห็นของชุมชนต่อการเปิดตลาดวัดไทยจากหน่วยงานหลายฝ่าย โดยทำการศึกษาในทุกแง่มุม ผลกระทบที่ตามมาทั้งด้านบวกและด้านลบ และเพื่อให้ทราบวิธีการแก้ไขปัญหาที่อาจทำให้วัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญด้านวัฒนธรรมของชุมชนและเมืองลอสแอนเจลิส